

Iz nasprotnih taborov.

»Kmetijski list« se peča s pojavom zločinov med slovenskim ljudstvom, ki naraščajo po številu in zločinski kakovosti. Je to v resnici pojav, ki je vreden obžalovanja in ki mu vsi rodoljubni ljudje morajo posvečati pozornost. Toda takšna razmotrivanja, kakor jih o tem prečem vprašanju objavlja liberalno kmetijsko glasilo, niso sposobna, da bi kaj stvarnega pripomogla k rešenju tega vprašanja. Nekaj resničnega pa je le zapisal liberalni kmetijec v svojem članku, in to je stavek: »Tisti, ki drugače uči in spet čisto drugače dela, tisti je grobokop naše sreče, tisti je črv naše vasi in gloda na stavbi njene rasti.« Liberalni kmetijec poudarja na vsa usta, da je dober kristjan, da gori le za srečo slovenske vasi itd. V resnici pa se protivi razširjanju krščanstva v javnem življenju, izpodbija in ovira delovanje krščanskih društev, ki bi mogla mladino dobro vzgojiti, da ne bi zabredla na kriva pota, ter gori v svoji politični sebičnosti

samo za dobrobit JNS in korist njenih voditeljev. Je torej v resnici grobokop naše sreče in črv naše vasi, ki gloda na stavbi njene rasti.

Gliha vkup štrih. Na Slov. Javorniku in na Jesenicah je nekaj ljudi izstopilo iz katoliške cerkve v pravoslavno. Cerkev za njimi res ni treba žalovati, ker so bili suhe veje na njenem deblu. Že zdavnaj niso verovali, verovala pa je in molila za nje cerkev, da jih, kakor piše jeseniški katoliški list, pred zatonom življenja razsvetli božja Luč. Sedaj pa so porušili za seboj most, preko katerega bi morda le še ob žaru božje ljubezni našli pot k življenju svoje duše. Te povse upravičene in z ljubeznijo do bližnjega prešinjene besede socialistični »Delavski politiki« niso po godu, ki med vrstami odobrava odpad ter ga opredeljuje kot nekaj, »kar napraviš s svojo glavo«. Mariborski »Večernik« pa ta marksistični zagovor odpadništva ponatiskuje.

ravnotežje, padel je na tla in si je zlomil več reber in se poškodoval po vsem telesu.

Mlatilnica mu zmečkala roko. Mlatilnica je zagrabila 21 letnega posestnikovega sina Franca Goloba iz Makol za levico in mu jo je zobovje zmečkalo do lakta. Poškodovani se je zatekel v mariborsko bolnišnico.

Delavec se ubil pri padcu s tovornega avtomobila. Na hudem ovinku pri Ježi ob Savi pri Ljubljani je hotel šofer opekarne Kroneger in Piculin v Podborštu s težkim tovornim avtomobilom se ogniti v megli kmetici, ki je peljala mleko. Avto se je pri izogibu prevrnil 5 m globoko. V kabini sedečemu šoferju, podšoferju in dvema delavcema se ni zgodilo nič hudega. Na opeki sedečega delavca iz Prekmurja pa je s štirimi tonami opeke naloženi avto pokopal pod seboj in je bil pri priči mrtev, ker je dobil hude poškodbe po vsem telesu in mu je tudi zdrobilo prsni koš. Smrtno ponesrečeni je 22 letni Ferdinand Kozlar iz Dol. Bistrice pri Črensovcih.

Nesreča voznika. Po Štalcerskem klancu blizu Kočevja je peljal težak z lesom naložen voz hlapec lesnega trgovca iz Raven g. Cvara. Hlapec je sedel na voz in je pogljal konja navzdol. Vozu je pripeljal v smeri iz Kočevja nasproti avto g. dr. Sigunda, advokata v Kočevju. Avto je šofirala advokatova soproga, ki se je v zadnjem trenutku umaknila, da je zdrknil voz mimo. Za omenjenim avtomobilom je vozil avto g. dr. Ljubljana-Sušak. Ta pa se radi svoje širine ni mogel umakniti in so konji v strahu pred avtomobilom odskočili, padli preko škarpe in potegnili voz za seboj. Voz se je dvakrat preobrnil, na njem sedeči hlapec se je hudo poškodoval in so ga odpeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer sta ostala čisto nepoškodovana.

Tramvaj podrl železniškega premikača. V Zgornji Šiški v Ljubljani je podrl tramvaj 54 letnega železniškega premikača Iv. Černeta iz Zg. Šiške, ki je vodil peš svoje kolo. Černe je dobil udarec po glavi in ima še tudi hude notranje poškodbe. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico.

Nesreča progovnega delavca. Ivan Urbas, progovni delavec iz Ivanjega sela in uslužben na postaji Rakek, je čistil progo

snega ter ni opazil vlaka, ki ga je podrl. Urbas je dobil hude poškodbe na glavi in vsem telesu ter je bil oddan v ljubljansko bolnišnico.

Razne požarne nesreče. V Beli cerkvi na Dolenjskem je dopoldne izbruhnil nenadoma ogenj v enem od gospodarskih poslopij posestnika Florjana Bevc. Gasilci in vaščani so preprečili, da se ogenj ni razširil in da ni pogorela vsa vas. Posestniku Bevcu je uničil ogenj vsa gospodarska poslopja: hlev, šupo, kozolec, drvarnico, svinjak, konje, 20 voz sena in slame, štiri okna ajde, mlatilnico, gospodarsko orodje, dva voza, mlatilnico in slamorezno. Iz gorečega hleva je rešil domači desetletni sinko pet glav živine. Pogorelec Bevc je hudo oškodovan, a zavarovalnina znaša komaj 20.000 din. — V Laškem se je pojavil na večer rdeči petelin na ostrejšu svoječasne tovarne umetnega škrlja »Kamenit«, ki pa že dalje časa ni več v obratu. Ogenj so še pravočasno opazili in gasilci so preprečili večjo škodo. — Velik požar je doživela Lačja vas. V četrtek 4. novembra opoldne je začelo goreti v kozolcu posestnika Ivana Hren. Vsled močnega viharja so se vžgali po vrsti stoječi kozolci posestnikov Zakrajseka in Blatnika. Na pomoč so prihiteli gasilci, ki pa niso mogli rešiti kozolcev, pač pa gospodarska poslopja, ki so bila že tudi v veliki nevarnosti. Škoda je velika, ker so imeli vso krmo spravljeno na kozolcih in več poljskih pridelkov.

Razne novice.

Molitev v spravo za bogokletje na lepih podobah objavljena se dobi v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila. Cena je 28 din za 100 komadov. Priporočamo čč. župnim uradom, da si isto naročijo!

Blasnikova »Velika Pratika« za leto 1938 je izšla in se razpošilja za ceno 5 din za vsak komad. Naročila na tiskarno J. Blasnika nasl., Ljubljana, Breg št. 10-12, in se dobi tudi v trgovinah. To je najbolj priljubljeni in najbolj razširjeni slovenski ljudski koledar že od nekdaj. 1447

Obžalovanja vredni slučaj.

Hitro prijeta. V Farni vasi pri Prevaljah je ugotovila krčmarica Julijana Er-

Vsaka slovenska hiša dopisuje na dopisnicah Sv. Cirila in Metoda. — Na vsaki pošti same en dinar

Osebne vesti.

Novi doktor prava. Na vseučilišču v Ljubljani je bil proglašen za doktorja prava g. Franjo Žebot, starejši sin mariborskega podžupana. Naše častitke!

Nesreče.

Hitro podlegla poškodbi. Ob sklepu zadnje številke smo prinesli vest o prometni nesreči pri Konjicah. Radi goste megle sta trčila osebni avto mariborskega primarija g. dr. Franca Radšla in težki mariborski mestni avto. Pri nesreči je bil g. dr. Radšel samo lažje opraskan, hudo se je poškodovala njegova soproga Zora, katero je rešilni avto koj prepeljal v mariborsko bolnišnico. Hudo ponesrečeni ni bilo več pomoči, ker je imela zlomljeni obe ključnici, dve rebri, medenico in povrh je še bila poškodovana na znotraj. V bolnišnici preminulo gospo so prepeljali v njen rojstni kraj k Sv. Ilju pod Turjakom, kjer je bila pokopana zadnji četrtek. Mlada žrtev prometne nesreče rapušča dve hčerkici in dva sinčka.

Usodepoln padec. Pri Sv. Lovrencu na Pohorju je padel 23 letni delavec Ivan Fornezzi v gospodarskem poslopiju 8 m globoko. Pri padcu si je zlomil obe roki in se je hudo poškodoval na glavi. Fornezzi je so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Posestnik podlegel zastrupljenju krvi. Anton Doberšek, 41 letni posestnik v Stopnem pri Makolah, se je pri oranju nekoliko ranil na nogo. Kar hitro se je razvilo zastrupljenje krvi, tako zvani tetanus, kateremu je podlegel Doberšek v bolnišnici v Ptuj.

Od bika napaden. V Boroslavcih pri Mali Nedelji je napadel bik 37 letnega cestnega pometača Matijo Horvata. Imenovanega so pripeljali reševalci v ptujsko bolnišnico z zlomom obeh nog in leve roke.

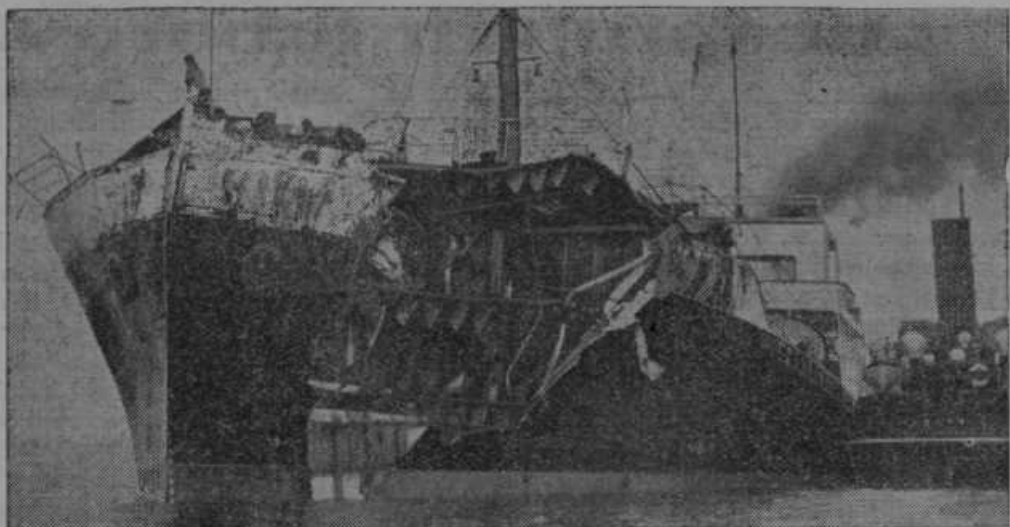
Padel s strehe. Pri Sv. Barbari v Haložah je popravljal streho 54 letni mali posestnik Martin Karo. Naenkrat je zgubil

Kitajski general Ku-Chu-Tung je vodil junaško obrambo Sangaja.

Novi angleški kralj, sedaj vojvoda Windsorski, v Essen v Nemčiji ogledal tamošnji rudnik v rudarski obleki.

Holandska motorna ladja »Magara« po eksploziji, pri kateri je bilo ubitih pet ljudi, štirje pa ranjeni.

lač, da ji je zmanjkalo 200 din. Kmalu nato je bil okraden posestnik Konrad Praznik za znesek 1100 din. V zvezi s tema tatvinama je aretirala žandarmerija neko Ivano Prateneker, ki je priznala obe zgoraj omenjeni tatvini.

Krvav obračun. Na Pobrežju pri Mariboru je prišlo do hudega pretepa med delavcema Francom Fras in Rud. Klampfer. Slednjega so spravili kot zaključek spora s petimi zabodljaji v bolnišnico.

Cestni odbor, ogoljufal za deset jurjev. Mariborskemu okrajnemu cestnemu odboru je dobavil posestnik Jožef Rojko iz Sp. Dupleka 130 kubičnih metrov gramoz in mu je dolgoval odbor 10.000 din. Te dni je prišel v pisarno cestnega odbora v Mariboru mož, ki je dejal, da se piše Jožef Rojko in je prišel po izplačilo za gramoz. Denar so mu izplačali, podpisal je pobotnico ter zginil. Dne 10. novembra se je pojavil pri cestnem odboru pravi Rojko, kateri je na poziv z dokumenti dokazal, da je on dobavitelj. Izkazalo se je, da je oni prvi Rojko pred par dnevi ogoljufal odbor za 10.000 din. Z zadevo goljufije se peča policija.

Vlom v občinsko blagajno. V Selnici ob Dravi je bilo v noči vlomljeno v občinsko pisarno. Storilec je odnesel iz raznih predalov krog 2000 din. K sreči se ni lotil

blagajne, v kateri so bile večje vrednosti. Pri tem vlomu je bil na delu drznež, ker se je upal v hišo, v koje prvem nadstropju stanujejo orožniki. Vlom je zagrešil 26 let-

Nemški kancler Hitler obdan od deklet iz renske pokrajine v narodnih nošah.

Zamerci iz Anglije v Afriki ubijajo roparske živali brez pušk.

Ali Maher paša, egiptovski ministrski predsednik.

ni Ivan Wuntara, ki se je rodil v Brucku na Gor. Štajerskem, a ga je avstrijska oblast pred dnevi izgnala v Selnico, ker je bil njegov oče tjakaj pristojen. Hitro po prihodu v pristojno občino je zagrešil omenjeni vlom in pobegnil nazaj v Avstrijo. V Eibiswaldu so ga prijeli avstrijski orožniki in so našli pri njem skoraj ves v Selnici ukradeni denar. Prijeti bo izročen naši oblasti.

Strel iz zasede. Ko se je peljal mehanik Jožef Kmetec pod večer s kolesom proti Turnišču pri Ptuj, je oddal nekdo nanj iz zasede ter teme strel. Krogla je pogodila Kmeteca v leva pleča. Kmeteca so vsega s krvjo oblitega v noči po napadu prepeljali v ptujsko bolnišnico.

Izsledena tatvina telefonske žice. V smeri iz Ljubljane proti Igu in Tomišlju je bilo bakrene telefonske žice pokradene 100 kg. To žico je pripeljal nek voznik v Ljubljano, kjer jo je hotel vnovčiti kot star baker, a ga je policija zaprla. Voznik je izpovedal, da je prejel žico od nekega starega tatu, kateri je že tudi pod ključem s sokrivci vred.

Vlom v čevljarstvo delavnico. Neznani storilci so vlomili v čevljarstvo delavnico Tomaža Ogrina v Mengšu pri Ljubljani. Odnegli so precej usnja in raznih čevljarstvih potrebščin. Mojster Ogrin je precej oškodovan.

Izpred sodišča.

Obsojena ponarejevalca tombolskih kart. Pred celjskim sodiščem se je vršila 9. novembra obravnava proti bratoma Lovrenču in Ivanu Komove, ki sta ponarejala številke na tombolskih kartah in sta se na tak način večkrat dokopala do lepih dobitkov. Brata sta že bila večkrat kaznovana radi podobnih goljufij. Izsledili so ju na tomboli steklarjev v Hrastniku 29. avgusta, kjer sta skušala s ponarejeno številko na tombolski karti dvigniti 4000 din vredno motorno kolo. Obdolženca sta pred sodiščem očitana dejanja priznala. Lovrenc je bil obsojen na dve leti robije, Ivan na osem mesecev strogega zapora.

Slovenska Krajina

Na potu iz mlina utonil. Alojzij Nemec, 21 letni delavec iz Večeslavcev, je hotel odnesti iz mlina vrečo moke po brvi čez potok. Po nesreči je padel v vodo in utonil. Potegnili so ga po dolgem iskanju iz potoka pri Bistrici.

Občni zbor Prosvetne zveze.

V četrtek 11. novembra predpoldan se je vršil v dvorani Zadrške gospodarske banke v Mariboru občni zbor Prosvetne zveze. Vodil ga je predsednik g. dr. Josip Hohnjec, ki je v svojem govoru poudarjal med drugim to-le:

GOVOR PREDSEDNIKA PROSVETNE ZVEZE G. DR. JOSIPA HOHNJEC

Naloga prosvete je oblikovanje človeka za življenje in za izpolnitev nalog, ki jih stavi življenje. Veliki ruski pisatelj Tolstoj določa to nalogo tudi za šolsko izobrazbo in vzgojo, tem bolj mora to veljati za izvenšolsko vzgojo in prosveto, ki jo vrši naša prosvetna organizacija. Danes se prav čestokrat čuje tožba, da postaja mladina vedno bolj nesposobna za življenje, ker ji manjka ne sicer razuma, marveč značaja. Sam Masaryk, v septembru letošnjega leta umrl predsednik češkoslovaške republike, se pridružuje tej tožbi zlasti glede na mladino, ki je študirala. Ko je našel vse, kar se tak mladenič nauči na gimnaziji in na vseučilišču, pravi to-le: »Stopi v življenje — za življenje pa ne nese nič s seboj, prav nič! V življenju bi moral biti predvsem značaja, a značajem ni bil stvoren.« Masaryk ima prav, predvsem je potrebno ustvariti značaje. To pa je nemogoče brez rešitve vevlačnega vprašanja o smislu življenja. Ali ima življenje kak smisel? Znani nemški učenjak A. Humboldt je v svojih »Spominih« zapisal to sodbo: »Življenje je največja neumnost.« To je obup nad človekom in človeštvom. Življenje ima svoj smisel. Kaj je smisel življenja? Drevo ima svoj smisel ter ga izpolnjuje, če po svojih notranjih zakonih raste ter rodi listje, cvet in sad. Človek in njegovo življenje ima smisel, če živi človek po notranjih zakonih, ki mu jih objavljata razum in vera, če izpolnjuje svoje dolžnosti kot poedinec in član človeške družbe in če stremi za dosegom

končnega življenjskega namena, ki mu ga je določil Bog, početnik vsega življenja. Življenjski nazor je del svetovnega nazora, ki se ob njem ločijo duhovi. Ločitev duhov je povzročila ter povzroča različnost prosvetnih in vzgojnih smernic.

Julijan in Julijančki

Taka ločitev se pojavlja v vsakem narodu, in to v tem večji meri, čim kulturnejši je narod. Obstoja tudi v našem narodu. Diktatura v naši državi je hotela to razdeljenost in razločenost odpraviti na njej lasten način: ukinila je vse krščanske prosvetne organizacije. Naš slovenski narod je to ukinitve ocenil in občutil prav tako, kot je čutila v 4. stoletju katoliška cerkev ukinitve krščanskih šol po rimskem cesarju Julijanu Odpadniku (umrl 363 po Kr.). Prepoved krščanskih šol so kristjani istovetili z zakonom rimskega prava iz 1. stoletja: »Christianos esse non licet (nikdo ne sme biti kristjan)!« Saj ni krščanstva brez krščanske resnice in krščanskega življenja, oboje pa daje pouk in vzgojo. Zato je bila bolest, ki nas je navdajala pred štirimi leti ob razpustu naše krščanske prosvete, slična bolesti katoličanov v 4. stoletju. Kakor je hotel cesar Julijan z razpustom in prepovedjo krščanskih šol natirati vso mladino v poganske državne šole, tako so hoteli naši JNSarski Julijančki z razpustom krščanskih prosvetnih organizacij pomagati svojim nekrščanskim organizacijam do članstva in razmaha. Julijanova nakana ni uspela, tudi naši JNSarski Julijančki so postali bogatejši na razočaranju. Cesar Julijan je padel v vojni, naši Julijančki pa so padli z vladnih stolčkov. Njegov padec je prinesel vstajenje naše krščanske prosvete. Naši nasprotniki, ki prosveto popolnoma usužnjujejo politiki, so dosegli nekaj, česar niso hoteli: naše ljudstvo je še bolj spoznalo, kakšen zaklad je zanj krščanska narodna prosveta.

Katolištvo

Bogastvo naroda ni samo zemlja, izpopolnitev njenega obličja po znanosti in tehniki, izkoriščanje njenih naravnih sil in zakladov in vobče mnoštvo tvarnih dobrin. Še večje bogastvo kot tvarna kultura je osebnostna kultura vseh članov naroda. V človeku je naravno teženje, da izpopolni svoje življenje in tudi občestva, ki v njih njegovo življenje poteka. Človekov duh je vir, ki iz njega izvira razvoj in izpopolnitev notranjih človekovih zmognosti, zunanjih življenjskih ureditev in ustanov ter v naravi danih eksistenčnih pojavov. Treba je torej predvsem človeškega duha uravnati in upodobiti po božji ideji o človeku. To je najvažnejša sodobna naloga naše prosvete. Če bi jo puščali v nemar, bi izgubili svoje eksistenčno pravo kot krščanska prosvetna organizacija. Vsak član našega naroda bodi cel kristjan, globoko zasidran v krščanski veri in krščanskih krepostih, to je prvi in glavni cilj našega vzgojno-prosvetnega dela. Vzvišen in plemenit je ta cilj

Knjižnica rajnega češkoslovaškega predsednika

Pokojni češkoslovaški predsednik Masaryk je spadal med najbolj izobražene državnike na svetu. Vse svoje življenje se je živo zanimal za vsa duhovna vprašanja. Skoraj ni pomembnejšega znanstvenega ali leposlovnega dela, ki bi ga ne imel v svoji knjižnici. Že kot dijak in pozneje kot vseučiliški profesor na Dunaju je položil temelj te knjižnice, ki je do njegove smrti narasla na 107.300 knjig. In vse te knjige je natančno zapisoval v seznam. Več nego tretjina knjig kaže sledove njegovega študija. Pri čitanju si je delal obrobne opazke, ki kažejo, kako marljivo se je bavil s knjigo. Razen knjig

Zakopano zlato.

5

Ali zdaj ji ne kaže drugače. Danes popoldne je bil spet Lah tu. Tokrat je bilo vse tiho gori v očetovi izbi. Oče pa je od te ure ves drugačen. Ne reče nič, kar pred se strmi. Niti vpraševati ga noče; saj ve, kako je. Zato je po večerji tudi kar vzela ruto in se ogrnila ter šla. Saj je itak vseeno. Domačija je na kantu, ne pomaga nič.

Ko je prišla na Bistrico, je bila skoraj že noč. Dež je naškrapoval in prve jesenske megle so se kadile po bregeh.

Gradiška gospodinja se je začudila, ko je Rozika vprašala po Tinetu.

»Gospodar ni doma, je pri Ožboltu.«

Rozika se je zdrznila:

Pri Anici je torej! si je mislila. Ali kar tako se ne vdam, pa ne in ne!

»Bodite tako dobri pa pošljite koga po njega! Moram govoriti z njim. Veste... no, nekaj ga moram vprašati,« je napol moledovaje silila v starko.

Stisnila se je na klop in se tesneje ovila z ruto, kajti jelo jo je mraziti. Tako je čakala, medtem ko je dekla šla po Tineta.

Ta je sedel pri Ožboltu. Kadila sta vsak iz svoje pipice in si pripovedovala to in ono iz davnih in nedavnih dni. Tine je bil ves drug ko prej nekaj: vesel in zadovoljen mu je bil obraz.

Anica se je večkrat skrivaj ozrla nanj in vsakokrat jo je spreletelo tako toplo prav noter do srca: Saj sem rekla, je pri sebi menila. Tine so le ljudje tako spačili — s svojo neumnostjo in brezsrčnostjo...

»Da,« je iznenada dejal Tine, kakor da je uganil, kaj si Anica misli, »pred tedni bi si ne bil verjel, da me bo življenje kdaj še veselilo. Zdaj pa sem ga vesel.«

Pogledal je Anico in njene oči so mu zasijale kakor zvezde. Tedaj je nadaljeval:

»Bil sem že čisto na tem, da se od same bridkobe izgubim. Najrajši bi se bil v zemljo vdrl, da bi žive duše ne bil videl, ker sem si mislil, da me itak nihče ne mara. Tuhtati sem začel in tuhtati pa še piti povrh, da že skoraj ni minil dan, ki me ne bi pri Mrdavsu videl...«

Anica je čutila, da pripoveduje Tine vse to njej sami, prav tako, kakor da se ji izpoveduje, da bi vedela, kako je z njim.

»Nazadnje —,« zdaj se je že spet nasmehnil. »nazadnje sem jel še za zakladi brskati.«

»Kaj si?« ga je Anica začudeno vprašala.

Tine je zardel.

Ali naj ji pove?

Tedaj je nekdo potrkal. V sobo je stopila Gradiška dekla in rekla:

»Domov pridite! Mrdavsova Rozika je prišla in bi rada z vami govorila.«